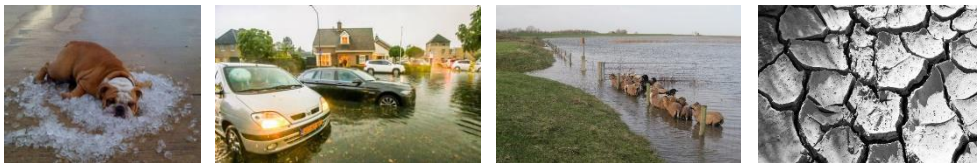

Verslag van de bijeenkomst Klimaatadaptatie Waterkring de Baronie

Datum bijeenkomst: 03 oktober 2019
Locatie: Het Turfschip, Etten-Leur
Onderwerp: Klimaatstresstest Waterkring de Baronie – Verslag van de bijeenkomst
 Klimaatadaptatie Waterkring de Baronie

Introductie: Wat is de klimaatstresstest en -adaptatie?

Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toe. Het waterrobuust en klimaatbestendig inrichten van de fysieke leefomgeving vormt een uitdaging de komende jaren.

Deze uitdaging treft niet alleen individuen, maar de hele samenleving. Daarom moet de samenleving zich aanpassen aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die klimaatverandering biedt te benutten. Dit noemt men klimaatadaptatie.

Voordat klimaatadaptatie onderdeel is van ons denken en handelen is de eerste stap in deze opgave het analyseren van het huidige systeem, door middel van een klimaatstresstest¹. Hierdoor wordt inzichtelijk wat waar gebeurt en welke kansen alle belanghebbenden in de Waterkring de Baronie zien. Waterkring de Baronie heeft hiervoor een bijeenkomst georganiseerd waar verschillende belanghebbenden meegenomen worden in dit proces. Dit document is een verslag van deze bijeenkomst.

Wethouder Kees van Aert van de gemeente Etten-Leur trapte af met een introductie op klimaatadaptatie. Daaropvolgend hebben het Waterschap Brabantse Delta en Adviesbureau Nelen & Schuurmans een verdiepende toelichting gegeven op klimaatadaptatie en wat er vanuit de overheden verwacht wordt en hoe belangrijk de rol is van de externe partijen.

Agenda bijeenkomst

Het programma van de bijeenkomst Klimaatadaptatie Waterkring de Baronie zag er als volgt uit:

Tijd	Onderdeel
09:30 – 10:15 uur	Introductie klimaatstresstest & -adaptatie Door Kees van Aert (wethouder Etten-Leur), Patrick de Rooij (beleidsadviseur waterschap Brabantse Delta) en Olga Pleumeekers (projectleider Nelen & Schuurmans)
10:15 – 10:45 uur	Klimaatadaptatie: Kans of probleem? Aan de hand van stellingen

¹ Eén van de uitkomsten van de klimaatstresstest Waterkring de Baronie is een klimaatportaal waar de klimaateffecten op wijkniveau inzichtelijk worden gemaakt. Tijdens het project zal dit klimaatportaal gelden als een informatieportaal en communicatieportaal voor de externe en interne stakeholders. Bij afronding van de klimaatstresstest wordt het klimaatportaal getransformeerd naar een informatieportaal voor breed gebruik en vormt het een goede basis voor het vervolgt raject waarin de risicodialogen worden gevoerd en de wijkaanpakken concreet worden uitgewerkt.

10:45 – 11:00 uur	Het wordt natter, droger, heter. Wat betekent dat voor de regio? We laten u zien hoe klimaatverandering uw regio kan treffen.
11:00 – 11:10 uur	Koffiepauze
11:10 – 12:10 uur	Het wordt natter, droger, heter. Wat betekent dat voor u? Interactieve sessie rondom themakaarten waarbij u kansen en knelpunten kunt aangeven
12:10 – 12:30 uur	Afronding Doorkijk naar het vervolg traject door Olga en een praktijkvoorbeeld vanuit de gemeente Breda door Bas Hoefeijzers

Klimaatadaptatie: kans of probleem

Met een groep van ongeveer 30 enthousiaste betrokkenen van verschillende partijen (zie hieronder) hebben we het gehad over de gevolgen van een veranderend klimaat op regionale schaal en hoe dit de betrokkenen zelf raakt.

Klimaatadaptatie kunnen we zien als een probleem, maar ook kunnen er veel kansen worden benut. Aan de hand van enkele prikkelende stellingen hebben de betrokkenen een mening kunnen vormen.

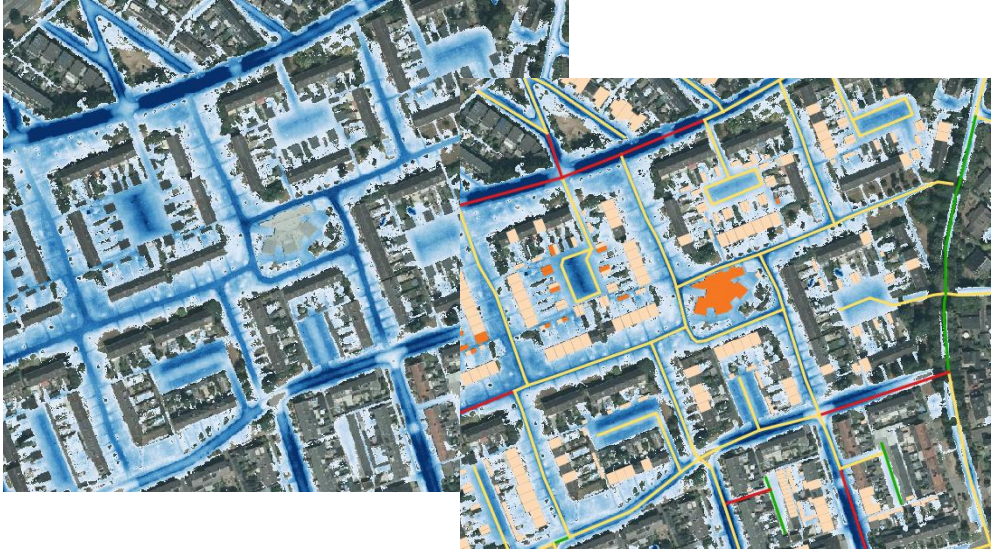

Figuur 1. Stellingenronde over klimaatadaptatie-onderwerpen

Zo gaf de meerderheid van de aanwezigen aan het oneens te zijn met de stelling: *“Als het gaat om omgaan met extreem weer, zijn vooral overheden aan zet.”* Argumenten hiervoor waren dat iedereen zijn steentje bij moet dragen en dat niet alles op de overheden afgeschoven moet worden. Slechts een klein deel van de openbare ruimte is in bezit van de overheid en meer dan de helft is in particulier bezit, daar heeft een overheid weinig over te zeggen. De aanwezigen die het eens waren met de stelling gaven aan dat overheden de bevoegdheid hebben en een faciliterende rol op zich moeten nemen. De stelling: *“We moeten bereid zijn om onze parkeerplek voor de deur op te geven voor groen”* leverde in eerste instantie een eenstemmige ‘eens’ op. Als argument werd genoemd dat we naar een maatschappij met deelauto's moeten en dat parkeerplaatsen omgebouwd kunnen worden naar ander (functioneler) ruimtegebruik. In bestaande dorpen en kernen is het lastiger om ruimte te creëren, dus offer parkeerplaatsen op om meer ruimte te creëren. In nieuwbouw situaties wil het vaak voorkomen dat plannen herzien worden en groen moet wijken doordat er meer woningen gerealiseerd moeten worden op dezelfde locatie. Ook zou het goed zijn om organisaties te verplichten groencompensatie toe te passen zodra er parkeerplekken worden aangelegd. Een aantal aanwezigen gaf uiteindelijk toe het oneens te zijn met de stelling, want *“als je een parkeerplaats opgeeft verschuif je slechts het probleem.”* Een gelijke verdeling van meningen werd gehaald bij de stelling: *“Geen nieuwbouw in zeer kwetsbare gebieden meer”*. Enkele argumenten waren: *“Waarom zou je bouwen in kwetsbare gebieden? Je weet dat er een verhoogd risico op overlast is en er wordt alsnog besloten om te bouwen.”* Een tegenargument hiervoor was: *“Alle gebieden kunnen kwetsbaar zijn, maar het gaat er om hoe je daar mee omgaat. Leg bijvoorbeeld waterbuffers aan en voer water beter af.”*

Het wordt natter, droger, heter: wat betekent dit voor de regio en voor u?

Waterkring de Baronie heeft voor de hele regio klimaatstresstest beelden laten maken. Deze beelden variëren van water op straat kaarten tot een verhoogde gevoelstemperatuur op een zeer warme dag kaart. De water op straat kaarten zijn door vertaald naar mogelijke gevolgen, want wanneer vormt water op straat een probleem? Gevolgen kunnen zijn dat het water dusdanig hoog staat dat een weg niet meer begaanbaar is voor verkeer en het water een woning binnen stroomt. Figuur 2 onderstaand laat hiervan een voorbeeld zien.

Figuur 2. Water-op-sstraatkaarten en de mogelijke gevolgen: risico op water in een pand en de begaanbaarheid van wegen

De aanwezigen hebben een toelichting gekregen op enkele klimaatkaarten. Hierna hebben zij zelf op een overzichtskaart aangegeven wat de knelpunten en kansen zijn voor de regio en voor het domein waarin zij werkzaam zijn (figuur 3). Dit is gedaan op basis van de drie thema's: wateroverlast, hitte en droogte.

Figuur 3. Gezamenlijk in kaart brengen van kansen en knelpunten per thema

Per groep zijn alle thema's behandeld en aan het einde zijn per thema de grootste uitdagingen en kansen opgesomd (zie Figuur 4).

Samenvattend: Wat betekenen de klimaateffecten voor u en de regio?

Wateroverlast	Hitte	Droogte
<ul style="list-style-type: none"> > Grootste uitdagingen <ul style="list-style-type: none"> • Opvang water op industrieterreinen • Stedelijk gebied is het meest kwetsbaar > Grootste kansen <ul style="list-style-type: none"> • Vastlegging in bouwbesluit • Meer oppervlaktewater aanleggen • Meer groen in bestaande en nieuwbouw gebieden • Poelen onderhouden • Organische stofverhouding landbouwgrond verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> > Grootste uitdagingen <ul style="list-style-type: none"> • Ontbreken van groen, te veel verharding • Behoud van biodiversiteit • Stedelijk gebied: bouwopgave is een uitdaging • Oplossen van hittestress • Verkoeling binnen loopafstand > Grootste kansen <ul style="list-style-type: none"> • Koude eis meenemen in bouwbesluit • Groen op en rondom woningen leidt tot verbetering leefomgeving • Hitte/warmte opslag (koppeling energietransitie) • Organische stofverhouding landbouwgrond verbeteren • Kleur van huizen aanpassen (maatregel) • Kansen langs snelwegen 	<ul style="list-style-type: none"> > Grootste uitdagingen <ul style="list-style-type: none"> • Te snel afvoeren van water, beter vasthouden • Door verharding kunnen we water slechter vasthouden • Drinkwater als bluswater > Grootste kansen <ul style="list-style-type: none"> • Bufferen van regenwater • Drempels/kunstwerken plaatsen (maatregel) • Andere gewassen verbouwen • Beter waterverdeling

Figuur 4. Overzicht grootste uitdagingen en kansen per thema

Tot besluit

De grootste uitdagingen en kansen die zijn geïnventariseerd worden gebruikt in het vervoltraject van de klimaatstresstest. Dit overzicht is nog niet uitputtend, maar wel een goed begin. Van hieruit werken we richting een strategie en zal op wijkniveau inzichtelijk worden gemaakt wat er speelt en wordt een aanzet gedaan voor een wijkaanpak. De wijkaanpak vormt een goede basis voor de risicodialogen die per gemeente op wijkniveau worden gevoerd.

Ter afronding gaf de Gemeente Breda (figuur 5) een doorkijk naar wat er in de toekomst gaat gebeuren rondom klimaatadaptatie, wat de externe belanghebbenden kunnen verwachten en welke rol zij kunnen vervullen. De aanwezigen is gevraagd een korte vragenlijst in te vullen. De resultaten hiervan worden verwerkt in de vervolgaanpak. Na afloop van de bijeenkomst is ook gevraagd om feedback, de ontvangen feedback wordt meegenomen in de vervolgaanpak. Hebt u uw reactie nog niet kunnen delen, stuur dan een bericht naar info@samenwaterproof.com.

Figuur 5. Afronding door gemeente Breda